

Волохата К. Б.,

студентка, Національний університет «Острозька академія»

Науковий керівник: викладач кафедри економічної теорії, менеджменту і маркетингу Недзведовська О.Є.

ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ТА НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ВИДАТКІВ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Волохата К. Б. Формування доходів та напрями використання видатків пенсійного фонду України // Проблеми та перспективи розвитку національної економіки : XIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції молодих учених та студентів, 04 березня 2015 р., м. Острог / ред. кол.: Козак Л. В., Недзведовська О. Є. та ін. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. – 202 с. – С. 30-31

Національна економіка, будучи на шляху нестабільності, неефективності та реформування вимагає вдосконалення системи пенсійного забезпечення. Актуальність даної проблематики супроводжується низкою важливих питань, зокрема питання пенсійного забезпечення громадян є найважливішим завданням, що стоїть перед державою. Із метою управління фінансами пенсійного забезпечення був створений Пенсійний фонд України.

Сьогодні Пенсійний фонд України виступає як найбільш розгалужена фахова структура, яка здійснює різноманітну діяльність, що стосується пенсійного забезпечення громадян України, потужна організація в державі, яка мобілізує та використовує значні обсяги коштів, структура з могутнім потенціалом кадрів, яка постійно розвивається і вдосконалюється [4].

Як будь-яка фінансова структура, Пенсійний фонд формує доходи, якими розпоряджається при здійсненні усіх функцій. Формування і збільшення доходів Пенсійного фонду України є важливим завданням, що покладають на себе керівні органи Фонду. Основними наповнювачами бюджету Пенсійного фонду є роботодавці, які сплачують обов'язкові внески (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка складу доходів Пенсійного фонду України у

Показник	Роки, млн. грн.				Темп приросту, %		
	2011	2012	2013	2014	2012-2011	2013-2012	2014-2013
Єдиний соціальний внесок	139 056	157 980	166 864	166 928	13,6	5,6	0,04
Кошти Державного бюджету	40 562	49 170	61 470	64 604	21,2	25,0	5,1
Інше	2381	1552	2 347	2 386	-34,8	51,2	1,7
Всього	181 988	208 703	230 680	233 918	14,7	10,5	1,4

Доходи Пенсійного фонду формуються задля фінансування напрямків використання коштів. Проблема виконання видаткової частини Пенсійного фонду України та шляхи їх мінімізації набуває актуальності у кризовому періоді. Видатки ПФУ формуються відповідно до пенсійних програм, які фінансуються з різних джерел. Пенсійна програма характеризується цільовим призначенням коштів, а також джерелами їх фінансування.

Усю сукупність видатків ПФУ відповідно до пенсійних програм можна класифікувати за двома ознаками:

I. Відповідно до джерел їх фінансування:

- видатки, що фінансуються за рахунок коштів ПФУ;
- видатки, що фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету;
- видатки, що фінансуються за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;
- видатки, що фінансуються за рахунок коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

II. За напрями використання:

- видатки на виплату трудових і соціальних пенсій, доплат та допомоги, а також оплата послуг з їх доставки;
- адміністративно – управлінські видатки: видатки на утримання органів ПФУ, провадження персоналізованого обліку, на розрахунково-касове обслуговування, інші видатки;
- видатки на виплату пенсій і допомог за трудовим каліцтвом та оплата послуг з їх доставки та інші [1, с. 163].

Збалансування доходів та видатків Пенсійного фонду України й обов'язковою умовою його діяльності.

За наявності профіциту бюджету Пенсійного фонду, сума коштів, що перевищує видатки, може використовуватися на погашення зобов'язань фонду, що мали місце в минулому; фінансування інвестиційної діяльності фонду; збільшення розміру пенсійних виплат і допомоги; на придбання державних пакетів акцій.

У випадку дефіциту бюджету Пенсійного фонду, його фінансування здійснюється за рахунок впровадження нових форм надходжень, використання кредитів, здійснення ефективного управління заборгованості фонду юридичних та фізичних осіб. Особливо важливим є впорядкування видатків за рахунок скорочення витрат на обслуговування операцій, зменшення необґрунтованих пільг пенсіонерам, оптимізація надбавок [3].

За час свого існування Пенсійний фонд України пережив чимало коректив, нововведень та змін, проте вже сьогодні він являє собою ідеальний механізм національної системи пенсійного забезпечення. На жаль, у діяльності ПФУ спостерігаються і негативні моменти. Зокрема, власними ресурсами пенсійну казну наповнити не можливо, тому залучені кошти займають значну питому вагу у структурі надходжень до бюджету. При цьому дефіцит бюджету Пенсійного фонду покривається повністю за рахунок нерозподілених коштів з Державного бюджету. Тому важливим є врегулювання законодавства і забезпечення виконання його норм [2].

Тривала і затяжна фінансово-економічна криза, яка є причиною спаду виробництва, зростання рівня безробіття, має негативний вплив на фінансовий стан Пенсійного фонду. Тому зростання економічних показників України позитивно позначиться і на пенсійній системі в цілому. А створення робочих місць має бути одним із пріоритетних завдань соціальної політики держави.

Література:

1. *Адамик, О.* Видатки органів Пенсійного фонду: їхня класифікація відповідно до пенсійних програм і відображення в обліку/ О. Адамик // Наука молода: зб. наук. праць. молод. вчених Терноп. нац. екон. ун-ту. – Тернопіль, 2007. – № 7. – С. 160-166.

2. *Бевзенко, О. В.* Ефективність функціонування Пенсійного фонду України / О. В. Бевзенко// Наук. вісн. Черніг. держ. ін-ту економіки і упр. Сер. Економіка. – 2012. – Вип. 3. – С. 224-230. – Бібліогр.: 20 назв. – укр.

3. *Юхименко, П. І.; Федосов, В. М.; Лазебник, Л. Л.* та ін. Теорія фінансів: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 576 с.

4. *Ярошевич, Н. Б.* Особливості формування надходжень пенсійного фонду України в контексті проблем солідарної пенсійної системи [Електронний ресурс] / Н. Б. Ярошевич, І. В. Макалюк. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlts/21_8/322_Jar.pdf